

**ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ З
БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ АУДИТОРІВ**

за темою:

**«Організація системи управління ризиками
та її оцінка аудиторами»**

за напрямками:

«Управління ризиками. Міжнародні стандарти аудиту»

Укладачі:

Барановська Олена Михайлівна – експерт ТОВ «Дніпро-Статус», аудитор, член Ради АПУ, член Ради ВПГО САУ, директор ТОВ АФ «ФІНЕМ-КОНСАЛТІНГ», ACCA DipIFR, ICFM, CAP

Кошман Олександр Миколайович–експерт ТОВ «Дніпро-Статус», аудитор, член ВПГО САУ, ACCA DipIFR, ICFM

ВСТУП

Діяльність будь-якого підприємства схильна до впливу безлічі факторів ризику. Одні фактори ризику здатні спровокувати реалізацію конкретного ризику самостійно, інші — тільки в комбінації з іншими факторами ризику. Фактори ризику впливають не тільки на ефективність функціонування процесів підприємства, але й на його фінансову звітність, а саме на її якість (повноту і достовірність). Зазначене вимагає застосування ризик-орієнтованого підходу в аудиті фінансової звітності.

Ризик-орієнтований підхід до аудиту бухгалтерської (фінансової) звітності закріплений у міжнародних стандартах аудиту (МСА). Ризик-орієнтований аудит передбачає фокусування зусиль аудиторів на обліково-звітних процесах, пов'язаних з найбільшими ризиками суттєвого викривлення бухгалтерської (фінансової) звітності клієнта.

Ризики є невід'ємним елементом здійснення фінансово-господарської діяльності, що визначає необхідність формування адекватної моделі управління такими ризиками. Модель управління ризиками – це специфічний функціонально-організаційний блок у структурі фінансового менеджменту, що відповідає за виявлення, ідентифікацію, оцінку та нейтралізацію ризиків у процесі здійснення операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, а також, сукупного ризику фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання в ринковому середовищі.

Аудиторам важливо бути обізнаними в теорії ризиків та моделях управління ними, що актуалізує тематику організації системи управління ризиками та її оцінки аудиторами в процесі постійного удосконалення професійних знань аудиторів.

Предметом теми є методичні та організаційні засади організації системи управління ризиками суб'єктами господарювання та оцінки її аудиторами під час виконання аудиторських завдань.

1. МЕТА ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ

Метою освітнього заходу з безперервного професійного навчання аудитора за темою є комплексне обґрунтування теоретичних положень, методичних підходів та практичних рекомендацій щодо організації системи управління ризиками суб'єктами господарювання та оцінці її аудиторами під час виконання аудиторських завдань. Це дозволить в подальшому проводити аудит на більш високому методологічному та професійному рівні, розширити види можливих аудиторських послуг, підвищити якість аудиторських послуг та впевненість користувачів у достовірності фінансової звітності.

Завдання, пов'язані з практичною реалізацією мети:

- визначити умови виникнення ризиків;
- визначити види ризиків та їх характеристики;
- визначити критерії прийняття управлінських фінансових рішень в умовах невизначеності;
- ознайомити з сучасними моделями організації управління ризиками;
- ознайомити із моделями управління фінансовими ризиками, їх структурою, характеристика основних факторів, параметрами моделі управління ризиками;
- визначити основні показники, що використовуються в моделі управління ризиками та методи оцінки ризиків;
- обґрунтувати поняття нейтралізації фінансових ризиків, стратегії уникнення ризику, страхування та диверсифікації як форми нейтралізації ризиків;
- ознайомити з елементами системи управління ризиками, принципами побудови системи управління ризиками, з місцем керівних органів в системі управління ризиками суб'єктів господарювання;
- обґрунтувати оцінку аудитором системи управління ризиками;
- ознайомити з практичною стороною оцінки аудитором системи управління ризиками.

2. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Аудитори після опанування теми програми освітнього заходу з безперервного професійного навчання повинні знати:

- сутність ризиків у фінансово-господарській діяльності суб'єктів господарювання;
- нормативно-правові вимоги та стандарти аудиту до (щодо) оцінки ризиків аудитором;
- особливості формування класифікаційних ознак основних груп ризиків;
- критерії прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності;
- сучасні концепції організації управління ризиками.

Аудитори після опанування теми програми освітнього заходу з безперервного професійного навчання повинні вміти:

- ідентифікувати ризики;

- розробляти робочі документи з ідентифікації та оцінки ризиків та дій аудитора у відповідь на оцінені ризики (МСА 315 переглянутого, МСА 330, МСА 300, МСА 230);
- реалізувати обрані методи кількісного дослідження ризиків суб'єкта господарювання з метою встановлення абсолютних та відносних величин, що характеризують базові кількісні параметри ідентифікованого ризику;
- визначати фактори, що має врахувати аудитор при плануванні процедур з оцінки ризиків та пов'язаних дій.

3. ЗМІСТ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОГО ЗАХОДУ З БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ)

№ з/п	Тематика програми	Обсяг (кількість академічних годин)
1	Методологічні засади ризико-орієнтованого аудиту	4
2	Ризикологія: поняття, основні закономірності, класифікація, принципи та інструментарій виявлення, врахування, оцінювання й управління ризиком	6
3	Модель управління фінансовими ризиками та їх нейтралізація	4
4	Організація системи управління ризиками	4
5	Оцінка ефективності методів управління ризиками	6
6	Оцінка аудиторами системи управління ризиками	16
Обсяг (Тривалість)		40
Тривалість відповідно до розкладу 5 днів по 8 годин		

4. ФОРМИ ТА МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Безперервне професійне навчання аудиторів проводиться в очному (аудиторному) або дистанційному (вебінарному) форматі.

Навчання в очній формі проводиться в аудиторному форматі за адресами:

м. Дніпро, вул. Гоголя, 10А, оф. 53

м. Дніпро, вул. Троїцька, 21Г, Бізнес центр «Парле»

або на території замовників у разі проведення у корпоративному форматі.

Дистанційна (вебінарна) форма може здійснюватись через вебінарні платформи Microsoft Teams та Zoom.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21 грудня 2017 № 2258-VIII // Сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
2. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг Видання 2016–2017 років // Сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-audit>
3. Аудит (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту): підручник / За ред. проф. Немченко В.В., Редько О.Ю. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 540с.
4. Вітлінський В. В., Маханець Л. Л. Ризикологія у зовнішньоекономічній діяльності / В. В. Вітлінський, Л. Л. Маханець. – К: КНЕУ, 2008. – 432 с.
5. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: Навч.посібник. – К.: Знання, 2005.- 485 с.
6. Поддєрьогін А.М., Білик М.Д. Фінансовий менеджмент / Кер.кол.авт. і наук.ред проф. Поддєрьогін А.М. – К.: КНЕУ, 2005. – 535 с.
- Загородній А.Г. Управління ризиками аудиторської діяльності [Текст] : навч. посібник для студ. базового напрямку підготовки "Економіка і підприємство" / А. Г. Загородній, Л. М. Пилипенко ; Національний ун-т "Львівська політехніка". - Л. : Видавництво Національного ун-ту "Львівська політехніка", 2008. - 128 с.
7. Загородній А.Г. Ризики аудиторської діяльності: методика виявлення й оцінювання [Текст] : монографія / Загородній А. Г., Пилипенко Л. М. ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Л. : ЗУКЦ, 2010. - 232 с.
8. Череп А.В. Аудиторський ризик: оцінка, моделювання, управління [Текст] : [монографія] / А. В. Череп, Н. М. Шмиголь ; ДВНЗ "Запоріж. нац. ун-т" Мін-ва освіти і науки України. - Запоріжжя : Дике Поле, 2009. - 308 с.